

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 67/2024, referent a Badalona Serveis Assistencials, SA.

Antecedents

1. En data 30/11/2023, va entrar a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una denúncia contra Badalona Serveis Assistencials, SA (BSA), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals. La denunciant (...) es queixava que una facultativa de BSA havia efectuat diversos accessos indeguts a la seva història clínica, en els termes següents:

- Que "(...) els accessos dels BSA (Badalona Serveis Assistencials) estan sense acreditar."
- Que es tracta de "9 accessos sense acreditar."
- Que aquests accessos "(...) no correspon amb el professional que a mi m'ha tractat i em tracta del BSA (...) i tampoc correspon la ubicació física del lloc, mai he estat a l'edifici (...) de BSA."

Juntament amb el seu escrit, la denunciant aportava, pel que aquí interessa, una relació dels accessos a la seva història clínica (HC), de 10/10/2023. Aquest llistat comprèn els accessos efectuats a l'HC de la denunciant entre les dates 16/09/2021 i 15/09/2023. En concret, respecte dels 9 accessos no justificats dels quals es queixa la denunciant, tots ells els va efectuar una persona amb la categoria professional de (...), (...) de BSA, en les dates (...).

2. En data 06/12/2023, la denunciant va ampliar la denúncia amb un escrit en què es queixava del següent:

- Que els accessos efectuats el dia (...) a la seva HC tenien la motivació següent: "visualitzar informe clínic d'urgències de BSA, degut a (...)."
- Que l'accés efectuat en data (...) es correspon amb (...) i que "la Sra. [A] (...) és la promotora de la festa (...)."
- Que aquella nit (...) "s'inicia la discussió i posterior altercat, amb (...) el Sr. (...) i la Sra. (...) [pare i mare, respectivament, de la Sra. A] i (...) comencen a cridar i dir-me boja (...)."
- Que, respecte dels accessos del dia (...), la motivació era "visualitzar informe d'assistència a urgències de data (...) per agressió (...)" i "posteriorment visualitzar informe d'assistència urgent al CUAP Badalona, amb data (...), per agressió (...)."
- Que "(...) el dia (...) Mossos d'Esquadra ja havien notificat a ambdues parts la data del judici (...)."

- Que l'accés del dia (...) estava motivat per la “visualització [de l'] informe clínic realitzat per la meva doctora (...). Darrera visualització abans de la celebració judici (...)”.
- Que l'accés del dia (...) estava motivat perquè “a dia (...) una veïna demana explicacions del succeït (...). Arran d'aquesta sol·licitud, l'AVV [associació de veïns] convoca una reunió extraordinària pel dia (...)”.
- Que, el dia 12/07/2023, la facultativa que va efectuar els accessos injustificats (Sra. A) “es posa en contacte telefònicament amb la meva doctora (...) i li diu que vol parlar d'una pacient (...). Posteriorment li demana anar a veure personalment a la meva doctora, però no vol que quedi constància en l'agenda perquè vol parlar d'una pacient i és un tema privat, per un problema personal que ha tingut amb aquesta pacient. La meva doctora li dona hora (...)”.
- Que l'accés del dia (...) estava motivat perquè “[la Sra. A] (...) es posa en contacte telefònicament amb la meva doctora a mig matí en estat molt nerviosa i li diu que finalment ja ha aconseguit la informació de la ‘veïna’ i que no anirà a la consulta.”
- Que, respecte de la reunió del dia (...) de l'Associació de Veïns (...) “en aquesta reunió assisteixen (...), entre les quals es troben (...) i la Sra. [A] (...). (...) exclusivament parla la Sra. [A] (...) i explica que el seu pare i la seva mare han tingut un altercat amb la veïna (...) [la denunciant] i difon que aquesta persona té ‘un problema neurològic molt greu’ i que no està bé del cap, que ha estat jutjada i ha sortit condemnada.”
- Que mai ha acudit al centre de BSA “on la Sra. [A] (...) desenvolupa la seva activitat.”

Juntament amb aquest escrit, la denunciant aportava documentació diversa.

3. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 619/2023), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, d'acord amb el que preveuen l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).

En aquesta fase d'informació, en data 24/04/2024 es va requerir l'entitat denunciada perquè confirmés, i si esqueia justificqués, els 9 accessos controvertits; indiqués si la denunciant ha estat mai atesa en el centre des del qual es van efectuar els accessos; i, en concret, si ha estat o és pacient de la persona facultativa que va efectuar els accessos indicats. Igualment, es va requerir la identificació de la professional que va efectuar els accessos controvertits i que informés sobre si, amb posterioritat, la mateixa professional va efectuar més accessos a la història clínica de la denunciant.

4. En data 06/05/2024, l'entitat va respondre el requeriment amb un escrit en què exposava el següent:
 - Que “confirma que els accessos esmentats al requeriment es van produir a la història clínica de la denunciant.”

- Que “confirma que la persona denunciant no ha estat mai atesa en el centre (...) de BSA ni ha estat o és pacient de la persona facultativa que va efectuar els accessos (...)”
 - Que “la persona que va efectuar els accessos controvertits a la història clínica [de la denunciant]” és la Sra. (...). Cal esmentar que aquesta identificació es correspon amb la Sra. A, a la qual feia referència la denunciant en la seva denúncia.
 - Que “a la data de presentació d’aquest escrit no consten altres accessos [diferents dels ja informats] duts a terme per la facultativa a la història clínica de la denunciant.”
 - Que “s’han activat els protocols interns per tal de determinar la legitimitat dels accessos, i prendre les mesures que siguin necessàries.”
5. En data 09/07/2024, la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra BSA, per una presumpta infracció prevista a l’article 83.5.a, en relació amb l’article 5.1.f, tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d’abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d’aquestes dades (RGPD). Aquest acord d’iniciació es va notificar a l’entitat imputada en data 15/07/2024.
6. L’acord d’iniciació explicitava els motius pels quals no es va efectuar cap imputació respecte del fet denunciat relatiu a la possible difusió de les dades personals de la denunciant, en el marc de la reunió (...) d’una associació de veïns. A continuació, s’hi fa referència en el que es considera més rellevant i que pot tenir un interès doctrinal. A l’apartat de fets denunciats no imputats de l’acord d’iniciació s’exposava el següent:
- “En relació amb aquests fets, la persona denunciant no ha aportat cap element probatori que permeti corroborar les seves manifestacions. Per tant, aquesta Autoritat no disposa de cap prova que permeti inferir, ni tan sols indiciàriament, que els fets es van produir, per la qual cosa preval aquí el dret a la presumpció d’innocència reconegut a l’article 24 de la Constitució espanyola i a l’article 53.2.b de l’LPAC.
- De conformitat amb el que s’ha exposat i atès que durant la informació prèvia no s’han acreditat indicis racionals que permetin considerar que els fets analitzats en aquest apartat poden ser constitutius d’alguna de les infraccions previstes a la normativa sobre protecció de dades, escau acordar-ne l’arxivament.”
7. A l’acord d’iniciació es concedia a l’entitat imputada un termini de 10 dies hàbils per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per defensar els seus interessos.
- En data 29/07/2024, BSA va formular al·legacions a l’acord d’iniciació, que s’aborden a l’apartat 2 dels fonaments de dret. Juntament amb el seu escrit, l’entitat imputada aportava documentació diversa.
8. En data 11/10/2024, la persona instructora d’aquest procediment va formular una proposta de resolució per la qual proposava que la directora de l’Autoritat Catalana de

Protecció de Dades imposés a Badalona Serveis Assistencials, SA una sanció de multa, de 30.000 euros, com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a en relació amb l'article 5.1.f, ambdós de l'RGPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en data 18/10/2024 i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

9. El termini s'ha superat amb escreix i no s'han presentat al·legacions.
10. En data 05/11/2024, l'entitat imputada va pagar per avançat vint-i-quatre mil euros (24.000 euros), corresponents a la sanció pecuniària proposada per la persona instructora en la proposta de resolució, una vegada aplicades les reduccions previstes a l'article 85 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).
11. En data 02/12/2024, l'entitat imputada va presentar un escrit en el qual exposava que havia pagat anticipadament la sanció pecuniària que la instructora proposava i que renunciava a qualsevol acció o recurs en via administrativa contra aquesta.

Fets provats

Els dies 15/05/2023 (08:19 h i 08:43 h); 23/06/2023 (9:42 h); 26/06/2023 (10:17 h i 12:25 h); 27/06/2023 (17:26 h); 10/07/2023 (08:56 h); 12/07/2023 (10:37 h) i 17/07/2023 (13:11 h), una facultativa (...) de BSA amb el perfil professional de (...) va accedir en un total de 9 ocasions a la història clínica de la denunciant, sense que aquests accessos estiguessin relacionats amb cap actuació assistencial o de diagnòstic.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. De conformitat amb l'article 85.3 de l'LPAC, tant el reconeixement de responsabilitat com el pagament voluntari avançat de la sanció pecuniària proposada comporten l'aplicació de sengles reduccions del 20% de l'import de la sanció, acumulables entre si. L'efectivitat d'aquestes reduccions està condicionada al desistiment o la renúncia de qualsevol acció o recurs per la via administrativa contra la sanció. Per a ambdós casos, els apartats 1 i 2 de l'article 85 de l'LPAC preveuen la terminació del procediment.

Encara que va presentar al·legacions a l'acord d'iniciació, l'entitat imputada no ha formulat al·legacions a la proposta de resolució, ja que s'ha acollit a l'opció de pagament voluntari avançat de la sanció pecuniària proposada, per reduir l'import de la sanció. Tot i això, es considera oportú reiterar a continuació el més rellevant de la resposta motivada que la persona instructora va donar a les al·legacions davant l'acord d'iniciació.

2.1. Sobre la qualificació jurídica dels fets imputats

Al 1r apartat del seu escrit d'al·legacions a l'acord d'iniciació, l'entitat imputada exposa, en síntesi, que "(...) aplica totes les mesures tècniques i organitzatives apropiades per garantir una seguretat adequada de les dades personals (...)". Entre aquestes mesures, esmenta activitats formatives de protecció de dades adreçades a les persones treballadores de l'entitat; el codi ètic de l'entitat, al qual s'adhereixen totes les persones treballadores; que la persona que va efectuar els accessos va signar el compromís de confidencialitat; i que utilitzen el programa GesDoHC per gestionar les històries clíniques dels pacients.

L'entitat imputada afegeix el següent:

- Que "aplica totes aquelles mesures tècniques i organitzatives que es troben al seu abast per a poder complir amb el deure de confidencialitat, a més a més de demostrar l'acompliment del principi de responsabilitat proactiva, i són suficients i adequades atenent el risc que suposa el tractament (...)".
- Que "no es nega que s'hagi produït un accés indegut, és més, es reconeix i s'emprenen les mesures disciplinàries corresponents (...)".
- Que "(...) qüestió diferent són les responsabilitats que d'aquest fet se'n derivin, que serien les corresponents ja siguin civils, administratives o penals per la persona que ha comès els fets."
- Que "(...) tot i que és sabut (STS 188/2022, de 15 de febrer de 2022) que les entitats poden respondre pels actes dels seus empleats, aquesta imputació no és automàtica, sinó que ha d'apreciar-se necessàriament si l'entitat havia complert amb totes les mesures tècniques i organitzatives que tenia al seu abast conforme al temps i tecnologia aplicables i, com s'ha exposat en aquesta al·legació i les següents, BSA no ha infringit el deure que se li imputa."

Així, en el seu escrit, BSA vinculava els fets imputats a una eventual vulneració de mesures de seguretat (art. 32 RGPD). Per tal de desvirtuar la comissió d'aquesta infracció, l'entitat relaciona el conjunt de mesures tècniques i organitzatives implementades a la seva organització amb la finalitat de complir la normativa de protecció de dades, i destaca les destinades a controlar l'accés a programa GesDoHC per gestionar les històries clíniques dels pacients. També, les relacionades amb la formació del personal, així com el compromís d'aquest amb la confidencialitat.

En concret, respecte de la gestió del programa GesDoHC, BSA informa, en síntesi, del següent:

- Que "compta amb el programa GesDoHC per a gestionar les històries clíniques (...)".
- Que, "en el moment de l'alta dels usuaris, si s'especifica que es un professional assistencial i/o necessita accés a GesDoHC per alguna necessitat del lloc de treball, se li afegeix aquest permís amb la qual cosa pot accedir a totes les històries, independentment del perfil."

- Que “aquest fet es deu a un aspecte tècnic, ja que l'actual aplicació d'Històries Clíniques de l'àmbit hospitalari GesDoHC és una eina antiga que no té aquesta funcionalitat.”
- Que “ha implementat un *pop up* com a mesura addicional de seguretat per a poder protegir algunes històries clíniques protegides.”
- Que, “quan un professional de l'entitat ho sol·licita, la història clínica queda protegida i surt un *banner* en el que es sol·licita una clau, que ha de proporcionar el pacient.”
- Que, “en cas de que no poder-la demanar i necessitar accedir igualment per situacions d'emergència vital, es pot accedir clicant al botó 'emergència'”.
- Que, en aquest darrer cas, “es permet l'accés a la història i s'envia un correu a un compte intern com a prova de que s'ha accedit per aquesta raó.”
- Que “s'ha iniciat un projecte pel canvi d'aplicació i deixar enrere el GesDocHC, amb la previsió de que es pugi posar en marxa al 2026 per poder fer efectives les restriccions i segregar per perfils dins del personal assistencial.”

Tanmateix, en aquest procediment no se sanciona la manca d'implementació de mesures de seguretat, sinó el fet d'haver-se vulnerat el principi de confidencialitat que preveu l'article 5.1.f de l'RGPD, en haver accedit a l'HC de la persona denunciant sense que ho justificués cap raó assistencial, tal com reconeix BSA. Aquest article té un contingut diferent de les obligacions descrites a l'article 25 de l'RGPD, pel que fa a la protecció de dades des del disseny i per defecte, i a l'article 32 de l'RGPD, vinculat estrictament a mesures de seguretat. Dit d'una altra manera, una cosa és l'obligació que té el responsable o encarregat del tractament d'implementar les mesures tècniques i organitzatives pertinents per tal d'evitar la pèrdua, destrucció o dany accidental de les dades o el seu tractament no autoritzat o il·lícit; i una altra és l'obligació que les dades personals es tractin de manera que es garanteixi la seva confidencialitat.

Així doncs, es pot vulnerar el principi de confidencialitat, com és el cas que aquí ens ocupa, amb independència que el responsable o l'encarregat del tractament tinguin implementades determinades mesures de seguretat. Unes mesures que, a més, en aquest cas no van ser suficients ni efectives per impedir que una persona treballadora sense vinculació assistencial amb la denunciant pogués accedir a la seva història clínica en 9 ocasions i en 7 dates diferents.

D'altra banda, l'entitat considera que, precisament perquè tenia implementades totes les mesures tècniques i organitzatives, no és responsable dels actes comesos pels seus empleats. Respecte d'això, i sense entrar a valorar si les mesures esmentades eren suficients, cal assenyalar que, segons el sistema de responsabilitat previst a l'RGPD, i particularment a l'article 70 de l'LOPDGDD, la responsabilitat per les infraccions a la normativa de protecció de dades recau, entre d'altres, sobre el responsable del tractament, i no sobre el personal a càrrec seu. En concret, l'esmentat article 70 de l'LOPDGDD estableix que:

“Subjectes responsables.

1. Estan subjectes al règim sancionador que estableixen el Reglament (UE) 2016/679 i aquesta Llei orgànica:

a) Els responsables dels tractaments.”

Així, d'acord amb el règim de responsabilitat previst a la normativa de protecció de dades personals, el responsable dels fets que es consideren provats en aquest expedient és BSA, atesa la seva condició de responsable del tractament en relació amb el qual s'ha comès la infracció que aquí s'imputa.

I en el cas que ens ocupa, atès que BSA és una persona jurídica, és d'aplicació la reiterada doctrina del Tribunal Suprem sobre l'atribució de responsabilitat, quan la infracció la cometen els empleats d'una persona jurídica, basant-se en l'existència d'una culpa “in eligendo” o “in vigilando”; per totes la STS de 28/11/1989, en la qual argumentava el següent:

“(…) residiendo el correcto fundamento de la responsabilidad administrativa del empresario por las faltas de los empleados o familiares a su servicio y cometidas con ocasión de prestarlo, en la culpa «in eligendo» o/y en la «in vigilando», con arraigo milenario en el derecho común, como dice la Sentencia de la antigua Sala 3.ª de este Alto Tribunal de 29 de abril de 1988; de la misma manera que, y con el mismo fundamento, la jurisprudencia declara con carácter general en el ámbito del derecho administrativo sancionador, la responsabilidad de las personas jurídicas por la actuación de sus dependientes y empleados.”

Més recentment, el Tribunal Suprem s'ha pronunciat en el mateix sentit sobre aquesta mateixa qüestió, concretament a la sentència 196/2021, de 15/02/2021, dictada en l'àmbit de la protecció de dades, en la qual afirma el següent:

“Compartimos enteramente el parecer de la Sala de instancia cuando señala (F.J. 6º de la sentencia recurrida) que “(...) la responsabilidad de la Administración titular y encargada del fichero no puede excusarse en su actuación diligente, separadamente de la actuación de sus empleados o cargos, sino que es la actuación "culpable" de éstos, consecuencia de la violación de las mencionadas obligaciones de protección del carácter reservado de los datos personales la que fundamenta la responsabilidad de la primera en el ámbito sancionador de cuya aplicación se trata; por actos "propios" de sus empleados o cargos, no de terceros.”

Per tant, aquesta al·legació no desvirtua els fets que van motivar la incoació del procediment, ni la qualificació jurídica establerta a l'acord d'iniciació. Per això, es considera que no pot prosperar.

2.2. Sobre les mesures disciplinàries adoptades per l'entitat

En el punt segon de l'escrit d'al·legacions, BSA al·lega que “va tenir coneixement per primera vegada dels accessos indeguts a la història clínica de la denunciant durant la fase d'informació prèvia núm. IP 619/2023, mitjançant el requeriment efectuat en data 24/04/2024” per aquesta Autoritat.

Seguidament, l'entitat imputada addueix que "(...) va iniciar un expedient sumari per falta molt greu per depurar la responsabilitat de la persona treballadora i que (...) ha valorat que els accessos a la història clínica de la denunciante, reputats com a indeguts (...) suposen la infracció d'una falta molt greu."

Respecte d'això, sense perjudici que l'entitat imputada hagi pres mesures disciplinàries contra la treballadora que va efectuar els accessos indeguts, aquestes mesures, per si mateixes, tampoc desvirtuen els fets imputats i ara provats.

De conformitat amb el que s'ha exposat, s'estima que aquesta al·legació no pot reeixir.

2.3. Sobre el criteri de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD)

En el tercer apartat del seu escrit d'al·legacions, BSA al·lega el següent:

- Que "l'AEPD dedica un apartat al seu web dedicat a les principals reclamacions en matèria de salut."
- Que "en aquesta entrada (...) l'AEPD exposa la seva doctrina envers les reclamacions sobre els exercicis de drets i, en particular, d'accés a la història clínica."
- Que "destina un punt als accessos indeguts a històries clíniques: els casos en què com a autoritat de control ha rebut reclamacions per accessos a històries clíniques que mancaven de legitimació (...)."
- Que, d'acord amb el criteri de l'AEPD, en el cas que "el responsable del tratamiento ha rastreado todos los accesos a la historia clínica de la persona reclamante, han constado los motivos de estos accesos, han verificado que hay algún acceso sin ningún motivo justificado (...), se han dirigido al profesional para que aclare los motivos de los accesos y, en caso de que no se justifiquen, han iniciado actuaciones disciplinarias contra la persona que accedió ilegítimamente, el procedimiento iniciado se archiva puesto que el responsable tiene medidas de seguridad adecuadas para rastrear los accesos y verificar los motivos de los mismos, y ha tomado las medidas necesarias para sancionar esos accesos indebidos (...)."

En relació amb el criteri de l'AEPD esgrimit i la seva aplicació a aquest cas concret, BSA al·lega que va "comprovar els accessos a la història clínica de la persona denunciante, i no consten altres indeguts que els efectuats entre el 15 de maig de 2023 i el 17 de juliol de 2023"; que "va contactar amb l'autora dels fets per constatar els motius dels accessos i determinar la seva legitimitat o no"; que "tan bon punt BSA va tenir coneixement d'aquests accessos i va escoltar les explicacions de la persona treballadora, va verificar que els accessos s'havien produït sense cap motiu justificat"; que "es va dirigir a la professional arran del procediment d'informació prèvia (núm. IP 619/2023) per esclarir els motius dels accessos"; i que "ha emprès actuacions disciplinàries contra la professional (...)."

Respecte d'això, cal tenir en compte que l'APDCAT actua amb plena autonomia orgànica i funcional, i amb objectivitat i plena independència de les administracions públiques en l'exercici de les seves funcions, d'acord amb el que disposa la Llei 32/2010, de l'1

d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per la qual cosa, aquesta Autoritat en cap cas resta vinculada als criteris de l'AEPD.

Dit això, el supòsit de fet que esmenta l'AEPD en l'apartat del seu web dedicat a les principals reclamacions en matèria de salut no es correspon amb els fets aquí provats. D'una banda, BSA no va detectar l'existència dels accessos indeguts fins que va rebre el requeriment d'informació d'aquesta Autoritat. De fet, les mesures que tenia implementades BSA per evitar accessos indeguts no només no van resultar suficients per evitar que es produïssin, sinó que tampoc van aconseguir alertar l'entitat, encara que els accessos es van efectuar en nou ocasions, en dates diferents i per una professional que no tenia vinculació assistencial amb la denunciant. Per tant, tal com ja s'ha argumentat anteriorment, el fet que BSA tingués implementades determinades mesures de seguretat destinades a evitar que el personal de l'entitat efectués accessos indeguts, en aquest cas no van evitar els fets constitutius d'infracció.

D'altra banda, pel que fa al fet que BSA s'hagi adreçat a la persona que va efectuar els accessos indeguts per esbrinar-ne els motius i, finalment, hagi incoat un expedient disciplinari, aquesta Autoritat certament pot valorar aquestes circumstàncies positivament. Tanmateix, per si mateixes, no eximeixen el responsable del tractament de la seva responsabilitat respecte dels fets provats.

De conformitat amb el que s'ha exposat, s'estima que aquesta al·legació tampoc pot prosperar.

3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius als accessos indeguts a la història clínica de la denunciant, cal acudir a l'article 5.1.f de l'RGPD, que preveu que "los datos personales serán: (...) f) tratados de tal manera que se garantice una Seguridad adecuada a los datos personales, incluida la protección contra el tratamiento no autorizado o ilícito y contra su pérdida, destrucción o daño accidental, mediante la aplicación de medidas técnicas y organizativas apropiadas ("integridad y confidencialidad")."

Aquest principi d'integritat i confidencialitat previst per l'RGPD cal complementar-lo amb el deure de confidencialitat recollit a l'article 5 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), el qual estableix:

"Article 5. Deure de confidencialitat. 1. Els responsables i encarregats del tractament de dades així com totes les persones que intervinguin en qualsevol fase d'aquest estan subjectes al deure de confidencialitat a què es refereix l'article 5.1.f) del Reglament (UE) 2016/679. 2. L'obligació general que assenyala l'apartat anterior és complementària dels deures de secret professional de conformitat amb la normativa aplicable. 3. Les obligacions que estableixen els apartats anteriors es mantenen encara que hagi finalitzat la relació de l'obligat amb el responsable o encarregat del tractament."

La legislació sanitària, aplicable al cas, regula l'ús de la història clínica en els termes següents:

- L'article 11 Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, disposa:

“1. La història clínica és un instrument destinat fonamentalment a ajudar a garantir una assistència adequada al pacient. A aquest efecte, els professionals assistencials del centre que estan implicats en el diagnòstic o el tractament del malalt han de tenir accés a la història clínica.

2. Cada centre ha d'establir el mecanisme que faci possible que, mentre es presta assistència a un pacient concret, els professionals que l'atenen puguin, en tot moment, tenir accés a la història clínica corresponent.

3. Es pot accedir a la història clínica amb finalitats epidemiològiques, d'investigació o docència, amb subjecció al que estableix la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i la Llei de l'Estat 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i les disposicions concordants. L'accés a la història clínica amb aquestes finalitats obliga a preservar les dades d'identificació personal del pacient, separades de les de caràcter clínicoassistencial, llevat que aquest n'hagi donat abans el consentiment.

4. El personal que té cura de les tasques d'administració i gestió dels centres sanitaris pot accedir només a les dades de la història clínica relacionades amb les dites funcions.

5. El personal al servei de l'Administració sanitària que exerceix funcions d'inspecció, degudament acreditat, pot accedir a les històries clíniques, a fi de comprovar la qualitat de l'assistència, el compliment dels drets del pacient o qualsevol altra obligació del centre en relació amb els pacients o l'Administració sanitària.

6. Tot el personal que accedeix en ús de les seves competències a qualsevol classe de dades de la història clínica resta subjecte al deure de guardar-ne el secret.”

- Al seu torn, l'article 16 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, básica reguladora de la autonomia del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica, estableix:

“1. La historia clínica es un instrumento destinado fundamentalmente a garantizar una asistencia adecuada al paciente. Los profesionales asistenciales del centro que realizan el diagnóstico o el tratamiento del paciente tienen acceso a la historia clínica de éste como instrumento fundamental para su adecuada asistencia.

2. Cada centro establecerá los métodos que posibiliten en todo momento el acceso a la historia clínica de cada paciente por los profesionales que le asisten.

3. El acceso a la historia clínica con fines judiciales, epidemiológicos, de salud pública, de investigación o de docencia, se rige por lo dispuesto en la legislación vigente en materia de protección de datos personales, y en la Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad, y demás normas de aplicación en cada caso. El acceso a la historia clínica con estos fines obliga a preservar los datos de identificación personal del paciente, separados de los de carácter clínicoasistencial, de manera que, como regla general, quede asegurado el anonimato, salvo que el propio paciente haya dado su consentimiento para no separarlos.

Se exceptúan los supuestos de investigación previstos en el apartado 2 de la Disposición adicional decimoséptima de la Ley Orgánica de Protección de Datos Personales y Garantía de los Derechos Digitales.

Asimismo, se exceptúan los supuestos de investigación de la autoridad judicial en los que se considere imprescindible la unificación de los datos identificativos con los clínicoasistenciales, en los cuales se estará a lo que dispongan los jueces y tribunales en el proceso correspondiente. El acceso a los datos y documentos de la historia clínica queda limitado estrictamente a los fines específicos de cada caso.

Cuando ello sea necesario para la prevención de un riesgo o peligro grave para la salud de la población, las Administraciones sanitarias a las que se refiere la Ley 33/2011, de 4 de octubre, General de Salud Pública, podrán acceder a los datos identificativos de los pacientes por razones epidemiológicas o de protección de la salud pública. El acceso habrá de realizarse, en todo caso, por un profesional sanitario sujeto al secreto profesional o por otra persona sujeta, asimismo, a una obligación equivalente de secreto, previa motivación por parte de la Administración que solicitase el acceso a los datos.

4. El personal de administración y gestión de los centros sanitarios sólo puede acceder a los datos de la historia clínica relacionados con sus propias funciones.

5. El personal sanitario debidamente acreditado que ejerza funciones de inspección, evaluación, acreditación y planificación, tiene acceso a las historias clínicas en el cumplimiento de sus funciones de comprobación de la calidad de la asistencia, el respeto de los derechos del paciente o cualquier otra obligación del centro en relación con los pacientes y usuarios o la propia Administración sanitaria.

6. El personal que accede a los datos de la historia clínica en el ejercicio de sus funciones queda sujeto al deber de secreto.

7. Las Comunidades Autónomas regularán el procedimiento para que quede constancia del acceso a la historia clínica y de su uso.”

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat el fet descrit a l'apartat de fets provats, que és constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.5.a de l'RGPD, que tipifica la vulneració de "los principios básicos para el tratamiento", entre els quals s'encabeix el principi de confidencialitat.

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.i de l'LOPDGDD, de la manera següent:

"i) La vulneració del deure de confidencialitat que estableix l'article 5 d'aquesta Llei orgànica."

4. Atès que Badalona Serveis Assistencials, SA no s'encabeix en cap dels subjectes previstos a l'article 77.1 de l'LOPDGDD, és d'aplicació el règim sancionador general previst a l'article 83 de l'RGPD.

L'article 83.5 de l'RGPD preveu una sanció de multa administrativa de 20.000.000 d'euros com a màxim o, si es tracta d'una empresa, d'una quantia equivalent al 4% com a màxim del volum de negoci total anual global de l'exercici financer anterior, i cal optar per la de més quantia. Així doncs, correspon determinar la quantia de la multa administrativa que escau imposar.

D'acord amb el que estableix l'article 83.2 de l'RGPD, i també de conformitat amb el principi de proporcionalitat consagrat a l'article 29 de la Llei 40/2015, tal com indicava la instructora a la proposta de resolució escau imposar la sanció de trenta mil euros (30.000 mil euros).

A l'hora de determinar la sanció administrativa, s'ha tingut en compte que la infracció està tipificada com a molt greu, així com els elements que constitueixen la infracció i que són adequats per diferenciar-la d'altres de la mateixa naturalesa, com el nombre d'afectats, que en aquest cas es tracta d'una única persona, per la qual cosa no s'incrementa l'import de partida. També s'ha tingut en compte el **volum de negoci** de l'empresa, sobre la base de la informació que consta al portal de transparència de BSA, en el qual apareix publicat l'informe d'auditoria dels comptes anuals que comprenen el balanç a 31/12/2023; en aquest informe, hi consta que la xifra d'ingressos per prestació de serveis ha estat de 107.298.374,03 euros. En efecte, tal com ha establert el Tribunal de Justícia de la Unió Europea, el volum de negoci d'una empresa pot constituir una indicació de la dimensió i de la seva potència econòmica (*vid.* assumpte T-25/06 Alliance One International, Inc./Comissió Europea).

A partir d'aquests criteris, s'ha establert un import base de 20.000 euros.

Dit això, partint de la xifra que apareix en els comptes anuals i de conformitat amb el principi de proporcionalitat consagrat a l'article 29 de l'LRJSP, es considera ajustat a dret augmentar l'import a imposar a les entitats imputades amb una xifra de negoci de deu milions d'euros o superior. Així, a l'import base de 20.000 euros se sumen les quanties següents:

- A les entitats amb volum de negoci inferior 10.000.000 euros: no s'afegeix cap import addicional.

- A les entitats amb un volum de negoci entre 10.000.000 i 100.000.000 euros: 15.000 euros addicionals.
- A les entitats amb un volum de negoci superior a 100.000.000 i inferior a 250.000.000 euros: 25.000 euros addicionals.

En aquest cas, escau incrementar l'import de base en 25.000 euros addicionals.

D'acord amb aquests elements, com ja s'ha dit, l'import de la sanció, sens perjudici del que pugui resultar un cop aplicats els atenuants i agreujants del cas, és de **45.000 euros**.

A partir dels càlculs anteriors, cal tenir en compte els criteris de graduació de la multa previstos a l'article 83.2 de l'RGPD, el qual determina el següent:

“Las multas administrativas se impondrán, en función de las circunstancias de cada caso individual, a título adicional o sustitutivo de las medidas contempladas en el artículo 58, apartado 2, letras a) a h) y j). Al decidir la imposición de una multa administrativa y su cuantía en cada caso individual se tendrá debidamente en cuenta:

- a) la naturaleza, gravedad y duración de la infracción, teniendo en cuenta la naturaleza, alcance o propósito de la operación de tratamiento de que se trate así como el número de interesados afectados y el nivel de los daños y perjuicios que hayan sufrido;
- b) la intencionalidad o negligencia en la infracción;
- c) cualquier medida tomada por el responsable o encargado del tratamiento para paliar los daños y perjuicios sufridos por los interesados;
- d) el grado de responsabilidad del responsable o del encargado del tratamiento, habida cuenta de las medidas técnicas u organizativas que hayan aplicado en virtud de los artículos 25 y 32;
- e) toda infracción anterior cometida por el responsable o el encargado del tratamiento;
- f) el grado de cooperación con la autoridad de control con el fin de poner remedio a la infracción y mitigar los posibles efectos adversos de la infracción;
- g) las categorías de los datos de carácter personal afectados por la infracción;
- h) la forma en que la autoridad de control tuvo conocimiento de la infracción, en particular si el responsable o el encargado notificó la infracción y, en tal caso, en qué medida;
- i) cuando las medidas indicadas en el artículo 58, apartado 2, hayan sido ordenadas previamente contra el responsable o el encargado de que se trate en relación con el mismo asunto, el cumplimiento de dichas medidas;
- j) la adhesión a códigos de conducta en virtud del artículo 40 o a mecanismos de certificación aprobados con arreglo al artículo 42, y
- k) cualquier otro factor agravante o atenuante aplicable a las circunstancias del caso, como los beneficios financieros obtenidos o las pérdidas evitadas, directa o indirectamente, a través de la infracción.”

Al seu torn, l'article 76.2 de l'LOPDGDD disposa que, a banda dels criteris establerts a l'article 83.2 de l'RGPD, també es poden tenir en compte els següents:

- “a) El caràcter continuat de la infracció.
- b) La vinculació de l'activitat de l'infractor amb la pràctica de tractaments de dades personals.
- c) Els beneficis obtinguts com a conseqüència de la comissió de la infracció.
- d) La possibilitat que la conducta de l'afectat hagi pogut induir a la comissió de la infracció.
- e) L'existència d'un procés de fusió per absorció posterior a la comissió de la infracció, que no es pot imputar a l'entitat absorbent.
- f) L'afectació als drets dels menors.
- g) Disposar, quan no sigui obligatori, d'un delegat de protecció de dades.
- h) La submissió per part del responsable o encarregat, amb caràcter voluntari, a mecanismes de resolució alternativa de conflictes, en els supòsits en què hi hagi controvèrsies entre aquells i qualsevol interessat.”

Tal com s'ha avançat, d'acord amb l'article 83.5 de l'RGPD, la quantitat màxima de la sanció de multa administrativa per la infracció que s'imputa a BSA és de 20.000.000 d'euros o d'una quantia equivalent al 4% del volum de negoci total anual global, i s'opta per la quantia més gran. En aquest cas, tenint en compte que el 4% del volum de negoci de 107.298.374,03 euros representa 4.291.934,96 euros, aquest seria el primer paràmetre de referència. Tanmateix, l'RGPD precisa que s'ha d'establir com a màxim la de més quantia, i això suposa que la quantitat màxima que aquesta Autoritat podria imposar a BSA per la infracció imputada no pot superar els 20 milions d'euros.

Una vegada establert el topall màxim de la quantitat de la sanció econòmica que correspon imposar per la infracció comesa, escau evidenciar que l'Autoritat ha fixat l'import de la sanció tenint en compte les circumstàncies relacionades amb la conducta il·lícita i la seva tipificació.

D'acord amb l'exposat, la imposició d'una sanció econòmica de multa administrativa no és el resultat d'un mer càlcul matemàtic, sinó que és el resultat d'una àmplia valoració dels elements concrets de cada cas.

Un cop establerta la xifra de 45.000 euros, que fins i tot si partíssim de la quantia relativa al 4% del volum de negoci suposa ubicar-se en la franja baixa de les quanties abans referenciades, tot seguit s'exposen els elements que modularan la quantitat de la sanció econòmica. Aquests elements s'han quantificat en funció de la seva incidència en relació amb la infracció de l'article 5.1.f de l'RGPD.

Com a criteris atenuants, hi concorren les tres causes següents:

- La manca de beneficis obtinguts a conseqüència de la infracció (art. 83.2.k RGPD i art. 76.2.c LOPDGDD).

No consta que BSA hagi obtingut cap benefici econòmic arran dels accessos indeguts a la història clínica de la denunciada. Aquesta circumstància ha d'actuar com un atenuant de l'import de partida de la sanció equivalent a **6.000 euros**, ja que no s'aprecia l'ànim d'obtenir benefici econòmic.

- La manca d'intencionalitat en la comissió de la infracció (art. 83.2.b RGPD).

El fet que BSA hagi acreditat la manca d'intencionalitat atenua l'import de partida de la sanció en **6.000 euros**. Tot això sens perjudici que el responsable del tractament ha de respectar els principis i complir amb les seves obligacions, en relació amb els tractaments de dades que duu a terme.

- El grau de responsabilitat del responsable del tractament, tenint en compte les mesures tècniques o organitzatives que ha aplicat.

En aquest cas, l'entitat ha acreditat que va implementar determinades mesures quan va tenir coneixement dels fets denunciats. Aquestes mesures, en concret les que fan referència a la millora del programa GesDoHC, de gestió de les històries clíniques, atenuen l'import de partida de la sanció en **6.000 euros**, atès que poden evitar que es produeixin nous accessos a les històries clíniques per part de persones facultatives que no tinguin relació assistencial amb els pacients.

Per contra, com a criteris agreujants, s'han tingut en compte els elements següents:

- La vinculació de l'activitat de l'infractor amb la pràctica de tractaments de dades personals (art. 76.2 b LOPDGDD). Atès que l'entitat imputada és una entitat prestadora de serveis integrats de salut i socials, escau afirmar que hi ha una estreta vinculació entre la seva activitat en l'entorn de la salut de les persones i el tractament d'un nombre considerable de dades personals, i més encara quan es tracta de dades especialment protegides.

Per aquests motius, la vinculació de BSA amb la pràctica habitual d'aquests tractaments de dades constitueix una circumstància que agreuja l'import de partida de la sanció en **1.000 euros**. Aquesta quantia deriva de la rellevància que el tractament de dades especialment protegides té en l'entorn de la salut i de l'obligació de ser especialment curós amb l'observança dels principis de protecció de dades i el compliment de les obligacions atribuïdes al responsable del tractament.

- Les categories de dades personals afectades per la infracció (art. 83.2.g RGPD).

Tal com es desprèn dels fets provats, amb la comissió de la infracció han resultat afectades categories especials de dades de l'article 9 de l'RGPD, com ara, entre altres, dades relatives a la salut de la denunciant.

Aquesta circumstància agreuja l'import de partida de la sanció en **1.000 euros**.

- La comissió d'infraccions de la normativa de protecció de dades amb anterioritat (art. 83.2.e RGPD). En concret, es va sancionar econòmicament BSA en un procediment anterior (PS 43/2022).

La reincidència en la comissió d'infraccions de naturalesa similar constitueix un agreujant de l'import de partida de la sanció que ascendeix a **1.000 euros**.

Segons el que estableixen els articles 83.2 de l'RGPD i 76.2 de l'LOPDGDD, i també de conformitat amb el principi de proporcionalitat consagrat a l'article 29 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, correspon una sanció de **30.000 euros**

(trenta mil euros). Aquesta quantificació de la multa s'efectua després d'haver aplicat els atenuants i agreujants esmentats, amb la finalitat que l'import resultant sigui proporcionat, efectiu i que, a més, tingui efecte dissuasiu.

De conformitat amb l'article 85.3 de l'LPAC i tal com s'avançava a l'acord d'iniciació, si abans de la resolució del procediment sancionador l'entitat imputada fa el pagament voluntari de la sanció pecuniària, escau aplicar una reducció del 20% sobre l'import de la sanció quantificada provisionalment.

Com s'ha exposat, l'efectivitat d'aquestes reduccions està condicionada al desistiment o la renúncia de qualsevol acció o recurs per la via administrativa contra la sanció (art. 85.3 de l'LPAC, *in fine*).

Tal com s'ha indicat en els antecedents, per mitjà d'escrit de 02/12/2024 l'entitat imputada ha reconegut la seva responsabilitat. Així mateix, en la mateixa data ha abonat per avançat vint-i-quatre mil euros (24.000 euros), corresponents a la quantia de la sanció resultant un cop aplicada la reducció acumulada del 20%.

5. Davant la constatació de les infraccions previstes a l'article 83 de l'RGPD en relació amb fitxers o tractaments de titularitat privada, l'article 21.3 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, faculta la directora de l'Autoritat perquè la resolució que declara la infracció estableixi les mesures escaients perquè cessin o se'n corregeixin els efectes.

En aquest cas, no cal requerir mesures per corregir els efectes de la infracció, atès que es tracta d'un fet puntual ja consumat i, a més, l'entitat ha pres diverses mesures per evitar que fets similars es puguin tornar a produir.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Imposar a Badalona Serveis Assistencials, SA la sanció consistent en una multa de trenta mil euros (30.000 mil euros), com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a en relació amb l'article 5.1.f, ambdós de l'RGPD.

No cal requerir mesures per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 5.

2. Declarar que Badalona Serveis Assistencials, SA ha fet efectiu el pagament avançat de vint-i-quatre mil euros (24.000 euros), que correspon a la sanció imposada, un cop aplicat el percentatge de deducció del 20% corresponent a la reducció prevista a l'article 85 de l'LPAC, pel pagament anticipat de la sanció.
3. Notificar aquesta resolució a Badalona Serveis Assistencials, SA.
4. Ordenar que aquesta resolució es publiqui al web de l'Autoritat (<https://apdcat.gencat.cat>), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu l'entitat imputada pot interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora